

STAVÍM, STAVÍŠ, STAVÍME

Pracovní list 5

BYZANC

Byzantské stavby vznikaly převážně z cihel a kamene.
Typické jsou kupole, klenby, mozaiky a bohatá výzdoba.
Nejznámějším příkladem je chrám Hagia Sophia v Konstantinopoli
(dnešní Istanbul), postavený v 6. století.

TYPICKÉ PRVKY BYZANTSKÉ ARCHITEKTURY

KUPLE

KLENBY A PENDENTIVY

CIHLOVÉ ZDIVO
s kamennými pásy

MOZAIKY

BAZILIKA
s podélnou lodí

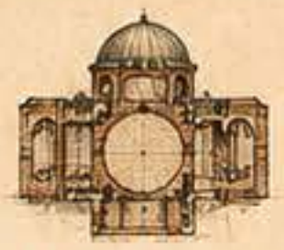

KŘÍŽOVÝ PŮDORYS
s kupolí

OZDOBNÉ OKENNÍ MŘÍŽKY

1 POZNEJ STAVBU

Přiřaď číslo obrázku ke správnému názvu stavby.

① ② ③ ④ ⑤ ⑥

A) Hagia Sophia (Istanbul)
B) Chrám sv. Sofie (Kyjev)
C) Chrám sv. Marka (Benátky)
D) Chrám Nejsvětější Moudrosti (Sofie, Ohrid)
E) Klášter Hosios Loukas (Řecko)
F) Chrám sv. Víta vrch (Srbija)

2 BYZANTSKÁ MATEMATIKA

Hagia Sophia má hlavní kupoli o průměru 31,5 m.

a) Vypočítej obvod základny kupole.

b) Vypočítej obsah kruhové základny kupole.

c) Kupole je ve výšce 55,6 m nad podlahou.
O kolik metrů je kupole výšší než je poloměr její základny?

3 PRAVDA, NEPRAVDA?

Rozhodni, zda je tvrzení pravdivé (P), nebo nepravdivé (N).

	P	N
1. Byzantské stavby byly většinou z cihel a kamene.	○	○
2. Byzanci chyběl kvalitní kámen a dlouhé dřevěné trámy.	○	○
3. Kupole byzantských chrámů spočívají na přímých zdech.	○	○
4. Mozaiky sloužily jen jako dekorace bez významu.	○	○
5. Chrám Hagia Sophia je typickým příkladem byzantské architektury.	○	○
6. Byzantský sloh ovlivnil i architekturu na území Ruska.	○	○

4 DOKRESLI A DOPLŇ

Dokresli druhou polovinu půdorysu byzantského chrámu
(křížový půdorys s kupolí).

VÍŠ, ŽE?

V křížovém půdorysu je střed chrámu zakrytý kupolí, ramena kříže tvoří čtyři lodě.

5 SLOUPY A KAPITELY

Přiřaď číslo ke správnému názvu sloupu nebo hlavice.

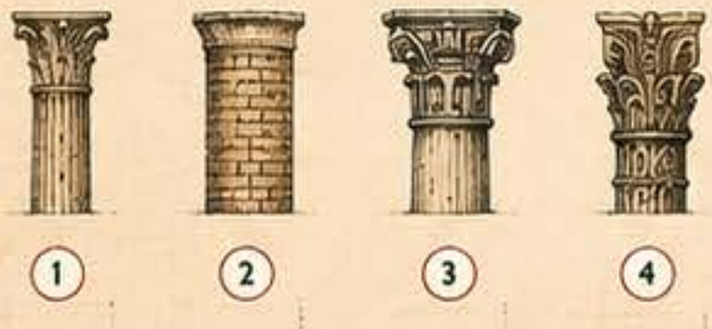

① ② ③ ④

A) Sloup s hlavicí z akantových listů
B) Sloup z cihel a kamene
C) Mramorový sloup
D) Sloup s hlavicí ve tvaru zvonu

6 STAVITELOVA VÝZVA

Navrhni vlastní byzantský chrám.
Nakresli jeho fasádu (průčelí) a doplň informace.

Název chrámu: .....

Počet kupolí: .....

Hlavní materiály: .....

Zajímavý prvek stavby: .....

Komu je chrám zasvěcen: .....

.....

VÍŠ, ŽE?

Mozaiky se skládaly z tisíců malých kamínků ze skla, kamene nebo keramiky.

V kostelech se často používalo střídání vrstev cihel a kamene, které zdivu dodávalo pevnost i krásu.

Byzantské chrámy měly mnoho oken s mřížkami, které dovnitř pouštěly světlo.

Z Byzance pochází i ikonopisecké umění – obrazy na dřevěných deskách, nejčastěji náboženské motivy.